KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 13.9.2007
KOM(2007) 533 wersja ostateczna

TRZECIE SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie utrzymywania przez niektóre państwa trzecie obowiązku wizowego z naruszeniem zasady wzajemności

zgodnie z art. 1 ust. 5 rozporządzenia Rady (WE) nr 539/2001 wymieniającego państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy podczas przekraczania granic zewn ętrznych, oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu, zmienionego rozporz ądzeniem (WE) nr 851/2005 w odniesieniu do mechanizmu wzajemności

SPIS TREŚCI

I.	**Wprowadzenie**	3
II.	**Zgłoszenia Bułgarii i Rumunii na temat sytuacji braku wzajemności**	**4**
III.	**Wyniki uzyskane od czasu drugiego sprawozdania Komisji na temat wzajemności**	**4**
1.	**Przypadki, w których nie stwierdzono problemów w zakresie wzajemności**	4
1.1.	Boliwia	4
1.2.	Kostaryka	4
2.	**Występowanie pełnej wzajemności**	**5**
2.1.	Meksyk	5
2.2.	Nowa Zelandia	5
3.	**Bieżące działania w celu zapewnienia wzajemności**	5
3.1.	Brazylia	5
3.2.	Brunei Darussalam	5
3.3.	Izrael	6
3.4.	Japonia	6
3.5.	Malezja	7
3.6.	Panama	7
3.7.	Paragwaj	7
3.8.	Singapur	8
4.	**Dalsze postępy w kwestii wzajemności od czasu sprawozdania z 3 października 2006 r.**	**8**
4.1.	Australia	8
5.	**Brak postępów w kwestii wzajemności od czasu sprawozdania z 3 października 2006 r.**	**10**
5.1.	Kanada	10
5.2.	Stany Zjednoczone Ameryki Północnej (USA)	11
IV.	**Wnioski**	12

I. Wprowadzenie

Rozporządzenie Rady (WE) nr 539/2001 z dnia 15 marca 2001 r. wymieniające państwa trzecie, których obywatele muszą posiadać wizy przy przekraczaniu granic zewnętrznych państw członkowskich (załącznik I do rozporządzenia, zwany dalej „listą negatywną"), oraz te, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (załącznik II do rozporządzenia, zwany dalej „listą pozytywną")[1], zmienione rozporządzeniem Rady (WE) nr 851/2005 z dnia 2 czerwca 2005 r.[2], stanowi podstawowy instrument naszej polityki wizowej i mechanizmu wzajemności. Pełen opis tego mechanizmu przedstawiono w pierwszym[3] i drugim sprawozdaniu na temat wzajemności wizowej[4].

W drugim sprawozdaniu Komisja przedstawiła następujące wnioski:

„Komisja uważa, że dialog z państwami trzecimi w ramach nowego mechanizmu wzajemności okazał się skuteczny. Stałe i znaczące zmniejszanie się liczby „sytuacji braku wzajemności" (czyli sytuacji utrzymywania przez dane państwo trzecie obowiązku wizowego w stosunku do obywateli danego państwa członkowskiego), stanowi, zdaniem Komisji, wynik godny odnotowania[5].

Sytuacja jest w dalszym ciągu zablokowana w przypadku Stanów Zjednoczonych, natomiast postępy odnotowano w przypadku Australii, Kanady i Brunei. Wybór podejścia mającego na celu zapewnienie namacalnych postępów na drodze do pełnej wzajemności zależeć będzie od dalszego rozwoju sytuacji we wszystkich tych przypadkach.

Biorąc pod uwagę znaczenie wprowadzenia pełnej wzajemności, Komisja informuje o swoim zamiarze opracowania nowego sprawozdania dla Parlamentu Europejskiego i Rady najpóźniej do dnia 31 marca 2007 r. i przedłożenia stosownych propozycji konkretnych działań w przypadku utrzymywania się sytuacji braku wzajemności, podczas gdy formalnie, na mocy art. 1 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 529/2001 jest zobowiązana do przedłożenia sprawozdania dopiero w dniu 30 czerwca 2008 r."

We wnioskach z 5–6 października 2006 r. Rada zatwierdziła potrzebę kontynuowania przez Wspólnotę działań w celu osiągnięcia pełnej wzajemności wizowej w relacji z tymi państwami trzecimi, w przypadku których nie została ona jeszcze osiągnięta.

W czerwcu 2007 r. Komisja potwierdziła, że przedstawienie jej trzeciego sprawozdania w sprawie wzajemności wizowej uległo przesunięciu w czasie ze względu na rozwój wydarzeń w niektórych spośród tych państw trzecich.

Obecne, trzecie sprawozdanie dokonuje bilansu metod działania podejmowanych przez Komisję od czasu przyjęcia wniosków Rady z 5–6 października 2006 r. wobec państw trzecich z listy pozytywnej, które w dalszym ciągu wymagają wiz od obywateli państw członkowskich.

II. Zgłoszenia Bułgarii i Rumunii na temat sytuacji braku wzajemności

[1] Dz.U. L 81 z 21.3.2001, str. 1.
[2] Dz.U. L 141 z 4.6.2005, str. 3.
[3] COM(2006) 3 wersja ostateczna.
[4] COM(2006) 568 wersja ostateczna.
[5] Zob. załączniki 1A i 1B do sprawozdania na temat wzajemności wizowej z 10.1.2006.

Zgodnie z art. 2 rozporządzenia Rady (WE) nr 851/2005 Bułgaria i Rumunia, w związku z przystąpieniem do Unii Europejskiej z dniem 1 stycznia 2007 r., zobowiązane zostały do zg łaszania sytuacji braku wzajemności, które ich dotyczą.

W dniu 13 lutego 2007 r.[6] Bułgaria zgłosiła brak wzajemności w przypadku następujących pa ństw: Australii, Boliwii, Brunei, Kanady, Kostaryki, Malezji, Meksyku, Nowej Zelandii, Panamy, Singapuru oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Bułgaria wskazała również, iż zawarła umowy o ruchu bezwizowym z Izraelem i Paragwajem, które nie weszły w życie ze względu na trwające procedury ratyfikacyjne. Obecnie obywatele bułgarscy wciąż podlegają obowiązkowi wizowemu ze strony tych dwóch państw.

W dniu 21 lutego 2007 r.[7] Rumunia zgłosiła brak wzajemności w przypadku następujących pa ństw: Australii, Brazylii, Brunei Darussalam, Izraela, Japonii, Kanady, Nowej Zelandii, Panamy, Paragwaju oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej.

III. Wyniki uzyskane od czasu drugiego sprawozdania Komisji na temat wzajemno ści

W związku z zatwierdzeniem przez Radę potrzeby kontynuacji działań w celu uzyskania pełnej wzajemności wizowej, Komisja aktywnie wznowiła podejmowane starania.

1. Przypadki, w których nie stwierdzono problemów w zakresie wzajemności

1.1. Boliwia

Zgłoszenie: Bułgaria

Zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1932/2006 zmieniającym rozporządzenie Rady (WE) nr 539/2001[8], Boliwia została przeniesiona do załącznika I, i dlatego z dniem 1 kwietnia 2007 r. wobec obywateli boliwijskich wprowadzono obowiązek wizowy. Ze względu na to przeniesienie mechanizm wzajemności przestaje obowiązywać w przypadku Boliwii.

1.2. Kostaryka

Zgłoszenie: Bułgaria

Z okólnika Dyrektora Generalnego ds. Migracji i Cudzoziemców z dnia 14 lipca 2006 r., przed łożonego Komisji przez władze Kostaryki w dniu 20 lipca 2006 r., wynika, iż Bułgaria znajduje się w pierwszej grupie państw, których obywatele mogą przebywać w Kostaryce bez wizy do 90 dni.

2. Występowanie pełnej wzajemności

2.1. Meksyk

Zgłoszenie: Bułgaria

---

6 Dz.U. C 75 z 3.4.2007, str. 5.
7 Dz.U. C 75 z 3.4.2007, str. 6.
8 Dz.U. L 29 z 3.2.2007, str. 10.

W dniu 26 lutego 2007[9] Bułgaria powiadomiła Komisję, że z dniem 11 marca 2007 r. wobec Bułgarii zostaje zniesiony obowiązek wizowy dla przejazdów tranzytem i pobytów krótkoterminowych do 90 dni w ciągu sześciu miesięcy od daty pierwszego wjazdu.

Ocena

Uzyskano pełną wzajemność w zakresie zniesienia obowiązku wizowego wobec wszystkich pa ństw członkowskich i państw Schengen.

2.2. Nowa Zelandia

Zgłoszenie: Bułgaria i Rumunia

W dniu 13 marca 2007 r. Nowa Zelandia powiadomiła Komisję o podjęciu decyzji w sprawie zniesienia wobec obywateli Bułgarii i Rumunii wymogu uzyskania wizy turystycznej w celu pobytu na terytorium Nowej Zelandii przez okres do 90 dni. Decyzja wchodzi w życie z dniem 30 lipca 2007 r.

Ocena

Uzyskano pełną wzajemność w zakresie zniesienia obowiązku wizowego wobec wszystkich pa ństw członkowskich i państw Schengen.

3. Bieżące działania w celu zapewnienia wzajemności

3.1. Brazylia

Działania podjęte w celu zapewnienia wzajemności

W dniu 9 lipca 2007 r. Komisja przyjęła zalecenie dla Rady w sprawie przystąpienia do negocjacji z Brazylią w kwestii umowy o ruchu bezwizowym pomiędzy Wspólnotą Europejską a Brazylią. Byłby to pierwszy przypadek negocjacji w sprawie dwustronnej umowy o ruchu bezwizowym pomiędzy Wspólnotą a państwem trzecim.

3.2. Brunei Darussalam

Zgłoszenie: Bułgaria i Rumunia.

Działania podjęte w celu zapewnienia wzajemności

W dniu 6 października 2006 r. państwo Brunei Darussalam powiadomiło Komisję o decyzji podjętej przez swój rząd w sprawie zastosowania z dniem 1 października 2006 r. systemu zwolnienia z obowiązku wizowego dla pobytów do 30 dni wobec wszystkich państw cz łonkowskich UE z obszaru Schengen. Jednak na niektórych rządowych stronach internetowych Brunei Darussalam nie opublikowano informacji o fakcie zwolnienia wszystkich państw cz łonkowskich z obszaru Schengen i państw stowarzyszonych z obowiązku wizowego dla pobytów do 30 dni. Od władz Brunei Darussalam zażądano wyjaśnienia bieżącej sytuacji. W związku ze zgłoszeniami złożonymi przez Bułgarię i Rumunię, Komisja zwróciła się do władz Brunei Darussalam z prośbą o podjęcie koniecznych działań w celu zapewnienia równego traktowania obywateli bułgarskich i rumuńskich w kwestiach wizowych.

[9] Dz.U. C 75 z 3.4.2007, str. 5.

Ocena

Ocena będzie możliwa dopiero po reakcji ze strony władz Brunei Darussalam.

3.3. Izrael

Zgłoszenie: Bułgaria i Rumunia

Działania podjęte w celu zapewnienia wzajemności

W dniu 27 kwietnia 2007 r. Bułgaria powiadomiła Komisję o wejściu w życie umowy w sprawie zniesienia obowiązku wizowego zawartej pomiędzy Bułgarią a Izraelem. W rezultacie z dniem 15 lipca 2007 r. obywatele bułgarscy zostają zwolnieni z obowiązku wizowego w przypadku przejazdów tranzytem i pobytów krótkoterminowych nieprzekraczających trzech miesięcy w półroczu.

W dniu 17 lipca 2007 r. Komisja zwróciła się do władz izraelskich z prośbą o podjęcie koniecznych działań w celu przyznania obywatelom Rumunii prawa do trzymiesięcznego pobytu bezwizowego.

Ocena

W przypadku Bułgarii występuje obecnie pełna wzajemność w zakresie zniesienia obowiązku wizowego. Ocena sytuacji Rumunii będzie możliwa dopiero po reakcji ze strony władz izraelskich.

3.4. Japonia

Zgłoszenia: Rumunia

Działania podjęte w celu zapewnienia wzajemności

W dniu 6 lipca 2007 r. Komisja zwróciła się do władz japońskich z prośbą o podjęcie koniecznych działań w celu przyznania obywatelom Rumunii prawa do trzymiesięcznego pobytu bezwizowego.

Ocena

Ocena będzie możliwa dopiero po reakcji ze strony władz japońskich.

3.5. Malezja

Zgłoszenie: Bułgaria

Działania podjęte w celu zapewnienia wzajemności

W dniu 14 stycznia 2007 r. władze Malezji powiadomiły Komisję o rozszerzeniu na obywateli Estonii, Łotwy i Słowenii prawa do pobytu bezwizowego do 90 dni w oparciu o zasadę wzajemności.

W sprawie Bułgarii Komisja wystosowała do władz malezyjskich prośbę o wyjaśnienie, jaki okres pobytu bezwizowego dotyczy obywateli bułgarskich, oraz z prośbą o wydłużenie okresu

pobytu bezwizowego do trzech miesięcy w przypadku, gdyby obecny okres był krótszy.

Ocena

Komisja z zadowoleniem przyjmuje postępy Malezji w zakresie przywracania pełnej wzajemności wizowej poprzez przyznanie prawa do trzymiesięcznego pobytu bezwizowego obywatelom wszystkich państw członkowskich i oczekuje, iż w najbliższej przyszłości postępy te obejmą również realizację ostatniej prośby o zapewnienie pełnej wzajemności wobec obywateli Bułgarii.

3.6. Panama

Zgłoszenia: Bułgaria i Rumunia

Działania podjęte w celu zapewnienia wzajemności

W dniu 5 lipca 2007 r. Komisja zwróciła się do władz panamskich z prośbą o podjęcie koniecznych działań w celu przyznania obywatelom Bułgarii i Rumunii prawa do trzymiesięcznego pobytu bezwizowego.

Ocena

Ocena będzie możliwa dopiero po reakcji ze strony władz panamskich.

3.7. Paragwaj

Zgłoszenia: Bułgaria i Rumunia

Działania podjęte w celu zapewnienia wzajemności

W dniu 9 lipca 2007 r. Komisja zwróciła się do władz paragwajskich z prośbą o podjęcie koniecznych działań w celu przyznania obywatelom Bułgarii i Rumunii prawa do trzymiesięcznego pobytu bezwizowego.

Ocena

Ocena będzie możliwa dopiero po reakcji ze strony władz paragwajskich.

3.8. Singapur

Bieżąca sytuacja

Zniesienie wiz ograniczono do pobytów 30-dniowych, przy czym pobyt może zostać przedłużony na miejscu o dwa kolejne okresy 30-dniowe.

Działania podjęte w celu zapewnienia wzajemności

We wrześniu 2006 r. władze Singapuru potwierdziły, że, w oparciu o różne instrumenty prawne, obywatele trzech krajów zostali objęci zwolnieniem z obowiązku posiadania wizy na pobyt do 90 dni. Chodzi tu o program bezwizowy (ang. *Visa Waiver Program*) w przypadku Amerykanów oraz umowy o wolnym handlu w przypadku obywateli Australii i Korei Południowej.

Ocena

Z uwagi na fakt, iż obywatele wymienionych trzech krajów są objęci korzystniejszym reżimem wjazdu i pobytu niż obywatele UE, należy zweryfikować metodę działania wobec Singapuru w kwestii wzajemności.

Komisja proponuje podjęcie rozmów w kwestii optymalnych działań mających na celu zapewnienie równego traktowania, zgodnie z reżimem, z którego korzystają obywatele trzech wymienionych krajów. Należy ocenić, czy cel ten może zostać osiągnięty w sensie prawnym i politycznym poprzez jednostronną decyzję władz singapurskich. Jako rozwiązanie alternatywne należy rozważyć możliwość zawarcia dwustronnej umowy pomiędzy Wspólnotą Europejską a Singapurem w sprawie zwolnienia z obowiązku wizowego.

4. Dalsze postępy w kwestii wzajemności od czasu sprawozdania z 3 października 2006 r.

4.1. Australia

Bieżąca sytuacja

Australia wymaga elektronicznego pozwolenia na wjazd (ang. *Electronic Travel Authority*, ETA) od obywateli 14 państw członkowskich (Austrii, Belgii, Danii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Luksemburga, Malty, Niderlandów, Niemiec, Portugalii, Szwecji i Włoch) oraz od obywateli Islandii i Norwegii.

Od 11 państw członkowskich (Bułgarii, Cypru, Estonii, Litwy, Łotwy, Polski, Republiki Czeskiej, Rumunii, Słowacji, Słowenii i Węgier) wymagana jest wiza elektroniczna (e676). Obywatele siedmiu z nich, tj. Cypru, Estonii, Litwy, Łotwy, Republiki Czeskiej, Słowenii i W ęgier, korzystają z uproszczonego mechanizmu wydawania wiz (ang. *autogrant facility*).

Od 1 lipca 2007 r. zniesione zostają opłaty za wizy e676 na pobyt do trzech miesięcy oraz wizy biznesowe, wydawane na okres nieprzekraczający trzech miesięcy.

Działania podjęte w celu zapewnienia wzajemności

Od czasu sprawozdania z 3 października 2006 r. Australia zastosowała uproszczony mechanizm wydawania wiz wobec kolejnych trzech państw członkowskich: Litwy – od 1 grudnia 2006 r., Węgier – od 15 stycznia 2007 r. i Cypru – od 1 lipca 2007 r.

Z dniem 28 marca 2007 r. Bułgaria i Rumunia zostały objęte programem wiz turystycznych e676.

Ponadto władze australijskie udzieliły wyjaśnień odnośnie do czterech poziomów odniesienia stosowanych przy ocenie możliwości włączenia danego kraju do programu wizy e676 i w dalszej kolejności objęcia go uproszczonym mechanizmem wydawania wiz. Są to:

– Wskaźnik liczby zgód na wydanie wizy (ang. *approval of grant rate*);

– Zmodyfikowany wskaźnik liczby osób niepowracających (ang. *modified non-return rate*, Mod NRR): dotyczy osób przekraczających dozwolony czas pobytu;

– Wskaźnik liczby wiz ochronnych (ang. *protection visa rate*, PV): dotyczy osób przyjeżdżających z wizą turystyczną i składających następnie wniosek o wizę ochronną;

– Wskaźnik liczby wiz anulowanych (ang. *cancellation rate*).

Ponadto władze australijskie wskazały, iż Bułgaria, Polska, Rumunia i Słowacja nadal nie mogą zostać objęte uproszczonym mechanizmem wydawania wiz, przy czym kwestia ta poddana zostanie kolejnemu przeglądowi na przełomie lipca i sierpnia 2007 r. Wskazano również, iż 65–70 % wniosków o wydanie wizy w ramach mechanizmu uproszczonego jest przetwarzane „automatycznie", ale niektóre grupy osób (np. poniżej 18 i powyżej 70 roku życia) nie mogą być obsługiwane w sposób automatyczny ze względu na konieczność udokumentowania, odpowiednio, zgody rodziców lub dobrego stanu zdrowia. Ponadto powiadomiono, że od połowy 2008 r. dostępny będzie system eVisitors. Wszystkie państwa członkowskie, które jako pierwsze będą korzystać z systemu, zostaną nim objęte bez względu na swój status.

Ocena

Komisja z zadowoleniem przyjmuje postępy osiągnięte dzięki nadaniu Bułgarii i Rumunii statusu e676, objęciu Cypru, Litwy i Węgier uproszczonym mechanizmem wydawania wiz oraz zniesieniu z dniem 1 lipca 2007 r. opłat za wydanie wizy e676 na pobyt do trzech miesięcy.

Ponadto za obiecujące uznać należy wprowadzenie technicznych usprawnień zmierzających do wdrożenia systemu eVisitors, mającego zapewnić równe traktowanie obywateli wszystkich państw członkowskich do połowy 2008 r. Do tego czasu Komisja będzie w dalszym ciągu pilnie obserwować rozwój warunków przyznawania wiz, w szczególności zasięgu systemu ETA oraz uproszczonego mechanizmu wydawania wiz e676.

5. Brak postępów w kwestii wzajemności od czasu sprawozdania z 3 października 2006 r.

5.1. Kanada

Bieżąca sytuacja

Obowiązek wizowy utrzymywany jest wobec obywateli Bułgarii, Litwy, Łotwy, Polski, Republiki Czeskiej, Rumunii, Słowacji i Węgier.

Działania podjęte w celu zapewnienia wzajemności

W listopadzie 2006 r. władze kanadyjskie przedstawiły wyjaśnienia odnośnie do podstawowych progów stosowanych przy ocenie możliwości zniesienia obowiązku wizowego, tj.: wskaźnik liczby przypadków odmowy wizy, wskaźnik liczby przypadków łamania przepisów imigracyjnych, zabezpieczenia paszportowe, system wydawania paszportów, informacja o zgubionych i skradzionych paszportach, bezpieczeństwo i wnioski o nadanie statusu uchodźcy. Jak powiadomiły władze Kanady, wyjaśnienia odnośnie do wymienionych progów i ich wdrażania przedstawione zostaną zainteresowanym państwom członkowskim i Komisji po ich formalnym zatwierdzeniu.

Nowe ramy współpracy pomiędzy służbami Komisji a służbami kanadyjskimi zapewniła wymiana korespondencji. W ramach „Wspólnych konsultacji w kwestii imigracji i azylu" (ang.

Joint Consultation on Immigration and Asylum Issues) powstała wspólna grupa robocza ds. wizowych (ang. *Joint Visa Working Group*), która skupia wyższych rangą urzędników i ma zaj ąć się kwestią wiz i warunkami ich przyznawania. Po godnym ubolewania opóźnieniu, z jakim przedstawione zostały wyjaśnienia w sprawie progów, pierwsza ze „Wspólnych konsultacji w kwestii migracji i azylu" odbyła się 20 lipca 2007 r. W czasie spotkania władze kanadyjskie omówiły kwestię weryfikacji kryteriów zniesienia obowiązku wizowego oraz zadeklarowały ch ęć odbycia wizyt technicznych w każdym z zainteresowanych państw członkowskich w ciągu nadchodzących miesięcy. Rozmowy techniczne w czterech państwach członkowskich miałyby się odbyć w listopadzie 2007 r., a w czterech kolejnych w lutym 2008 r. W kwestii wydaleń obywateli, Komisja zasugerowała, iż w przypadku wyrażenia przez Kanadę chęci podpisania umów o przekazywaniu osób, należałoby doprowadzić do zawarcia umowy o przekazywaniu osób pomiędzy Kanadą a Wspólnotą Europejską, z uwagi na to, że sprawy z zakresu przekazywania osób leżą w gestii Wspólnoty.

Podczas szczytu UE-Kanada w Berlinie 4 lipca 2007 r. kanadyjski premier zapewnił, iż rozumie, jak ważny jest dla UE ruch bezwizowy. Jak podkreślił, podejmowane przez Kanadę decyzje wynikają z oceny sytuacji poszczególnych krajów, nie zaś z zasady wzajemności, a bardzo istotnym czynnikiem w tej kwestii jest ruch graniczny pomiędzy USA a Kanadą. Ponadto premier podkreślił, iż wszystkie pozostałe państwa członkowskie zmierzają we wła ściwym kierunku, a zniesienie obowiązku wizowego wobec jednego lub dwóch państw cz łonkowskich byłoby możliwe jeszcze w tym roku.

Ocena

Proces weryfikacji wymagań wizowych został jaśniej nakreślony przez Kanadę. Przedstawiono również informacje na temat progów i ich wdrażania, choć stało się to ze znacznym opó źnieniem. Obowiązek wizowy nie został zniesiony wobec żadnego z państw członkowskich od września 2006 r., kiedy zniesiono go wobec Estonii.

W świetle deklaracji kanadyjskiego premiera i wyjaśnień przedstawionych w trakcie rozmów technicznych, Komisja oczekuje, iż obecnie, kiedy kryteria oceny w ramach weryfikacji wymagań wizowych zostały już wyjaśnione, proces weryfikacji wymagań wizowych w przypadku pozostałych państw członkowskich UE będzie przebiegał bez opóźnień. Komisja proponuje, by w celu wykazania zaangażowania w rozwiązanie przedmiotowej kwestii, skłonić Kanadę do zniesienia obowiązku wizowego wobec jednego lub więcej państw członkowskich UE przed końcem bieżącego roku, oraz do wykazania dalszych konkretnych postępów w kwestii wprowadzania wzajemności w pierwszej połowie 2008 r. W przypadku braku takich postępów można byłoby rozważyć podjęcie stosownych działań wobec Kanady.

5.2. Stany Zjednoczone Ameryki Północnej (USA)

Bieżąca sytuacja

Obowiązek wizowy utrzymany dla obywateli Bułgarii, Cypru, Estonii, Grecji, Litwy, Łotwy, Malty, Polski, Republiki Czeskiej, Rumunii, Słowacji i Węgier.

Działania podjęte w celu zapewnienia wzajemności

Niezwłocznie po przyjęciu przez Komisję drugiego sprawozdania, wiceprzewodniczący Frattini przesłał pismo do sekretarza Chertoffa, szefa Departamentu Bezpieczeństwa Wewn ętrznego USA (DHS), w którym stwierdził, iż w przypadku USA nie odnotowano

konkretnych postępów, oraz podkreślił, że różnicowanie obywateli poszczególnych państw cz łonkowskich pod względem obowiązku wizowego jest niezrozumiałe i nie do przyjęcia. Wiceprzewodniczący Frattini zwrócił się z prośbą o ustanowienie jasnych i przejrzystych kryteriów, które wyznaczałyby punkty odniesienia na mapach drogowych objaśniających poszczególne fazy. W dalszej kolejności Komisja podniosła omawianą kwestię na szczeblu technicznym i politycznym, szczególnie podczas spotkania ministerialnego UE-USA w kwestii JLS w dniu 6 listopada 2006 r. Przy tej okazji sekretarz Chertoff powiadomił, że rząd USA przygotowuje propozycje możliwych zmian legislacyjnych programu bezwizowego (ang. *Visa Waiver Program*, VWP), z większym niż dotychczas naciskiem na kwestie bezpieczeństwa.

Podczas wizyty w Estonii 28 listopada 2006 r. prezydent Bush wyraził zamiar dążenia do zmian programu bezwizowego VWP, które pozwoliłyby na podniesienie bezpieczeństwa ruchu w ramach programu i umożliwiłyby USA szybsze włączenie nowych państw. W celu wzmocnienia elementów programu związanych z bezpieczeństwem, administracja prezydenta Busha miała ściśle współpracować z Kongresem i międzynarodowymi partnerami USA.

W dniu 8 lutego 2007 r. administracja amerykańska przedstawiła projekt ustawy zmieniającej program bezwizowy VWP. W późniejszym terminie indywidualni członkowie Kongresu złożyli kilka alternatywnych projektów ustaw.

W dniu 29 czerwca 2007 r. w nawiązaniu do posiedzenia Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z 12–13 czerwca 2007 r., Komisja i Prezydencja Niemiecka przesłały pismo sekretarzowi Chertoffowi. Kolejne wspólne pisma Komisji i Prezydencji Portugalskiej przesłane zostały do kluczowych członków Kongresu w dniu 23 lipca 2007 r. Przypomniano w nich, iż wzajemność wizowa stanowi część wspólnej polityki wizowej UE oraz przedstawiono opinie na temat niektórych elementów omawianych projektów zmian VWP. W kwestii przekazywania osób zaproponowano, iż w przypadku braku wystarczających zobowiązań wynikających z prawa międzynarodowego, można byłoby rozważyć doprowadzenie do zawarcia umowy w sprawie przekazywania osób pomiędzy Wspólnotą Europejską a USA, z uwagi na to, że sprawy z zakresu przekazywania osób leżą w gestii Wspólnoty.

W dniu 3 sierpnia 2007 r. prezydent Bush podpisał ustawę o bezpieczeństwie narodowym (ang. *H.R. 1 Implementing Recommendations of the 9/11 Commission Act of 2007*). Artykuł 711 ustawy dotyczy „Modernizacji programu bezwizowego" (ang. *Modernization of the Visa Waiver Program*). Kluczowe elementy modernizacji to: wprowadzenie systemu elektronicznego pozwolenia na wjazd (ang. *Electronic Travel Authorization, ETA*), za które b ędzie można pobierać opłaty; elastyczny próg odmów wizy nieimigracyjnej – zniesiony zostaje próg 3 %, a w określonych sytuacjach dopuszczony zostaje próg nawet 10 % – lub zastosowanie maksymalnego progu przekroczenia dozwolonego czasu pobytu, który ma zosta ć określony w przyszłości; wprowadzenie biometrycznego systemu kontroli wyjazdów drogą lotniczą, który umożliwi zweryfikowanie wyjazdu co najmniej 97 % obywateli innych państw odlatujących z lotnisk na terytorium USA; brak równorzędności między prawem do wjazdu na terytorium USA w ramach programu VWP a pobytem tolerowanym na terytorium USA; zg łaszanie utraty lub kradzieży paszportu za pośrednictwem Interpolu lub inną drogą; wymóg zgody państwa trzeciego na repatriację obywatela, byłego obywatela lub osoby danej narodowości w przypadku wydania ostatecznego wykonalnego nakazu wydalenia; dwustronne umowy w sprawie wymiany informacji o pasażerach.

Ocena

Pomimo braku konkretnych postępów w kwestii wzajemności wizowej w przypadku USA, Komisja uznaje za obiecujący fakt zaangażowania się USA w skuteczną reformę VWP. Konieczne jest zachowanie pełnego poszanowania z jednej strony dla ochrony własnego bezpieczeństwa narodowego przez USA, z drugiej zaś dla prawa i polityki UE, tak aby służyć interesom państw członkowskich pragnących przystąpić do programu bezwizowego VWP nie stwarzając jednocześnie obciążeń dla obywateli tych państw członkowskich, które już teraz mogą podróżować bez wiz w ramach programu. Proces wdrażania zmian, wraz ze wszystkimi skutkami dla UE i państw członkowskich, będzie ściśle monitorowany, w szczególności jeżeli chodzi o wprowadzenie elektronicznego zezwolenia na wjazd. Według Komisji na obecnym etapie – tuż po przyjęciu nowej ustawy i przed jej wdrożeniem – podejmowanie działań retorsyjnych wobec USA byłoby niewłaściwe. Komisja oczekuje, że w okresie wdrożeniowym odbywać się będą wizyty mające na celu ocenę sytuacji państw członkowskich aspirujących do objęcia programem oraz że USA podejmą starania w celu realizacji intencji wyrażonej przez prezydenta Busha, zgodnie z którą reforma programu bezwizowego VWP miała pozwolić na przyspieszenie procesu rozszerzenia programu na państwa członkowskie UE dotychczas nim nieobjęte.

IV. Wnioski

Według Komisji dialog prowadzony z państwami trzecimi w ramach nowego mechanizmu wzajemności okazał się skuteczny. Od czasu jego wprowadzenia w czerwcu 2005 r. – w ciągu nieco ponad dwóch lat – w przypadku kilku ważnych państw trzecich zapewniono pełną wzajemność wizową bądź perspektywy jej uzyskania. Pozostaje to faktem nawet wobec nowych problemów, jakie pojawiają się w związku ze zgłoszeniami Bułgarii i Rumunii na temat braku wzajemności. Na przykład w przypadku Nowej Zelandii i Meksyku, obowiązek wizowy wobec Bułgarii i Rumunii został zniesiony w okresie krótszym niż pół roku od chwili ich przystąpienia do UE. Komisja osiągnęła również istotne postępy w dialogu z Australią, która, jak się oczekuje, wprowadzi zasady równego traktowania obywateli wszystkich państw członkowskich poczynając od połowy 2008 r. W najbliższym czasie mają rozpocząć się negocjacje z Brazylią w związku z kompleksową umową w sprawie zniesienia obowiązku wizowego.

Co się tyczy USA, przyjęcie nowych przepisów zmieniających program bezwizowy VWP powinno otworzyć drogę do rozszerzenia programu na wszystkie państwa członkowskie. Warunki wprowadzane przez nowe przepisy oraz harmonogram ich wdrożenia będą uważnie śledzone. Komisja zastrzega sobie prawo do złożenia wniosku o podjęcie działań retorsyjnych w przypadku braku oczekiwanych postępów na drodze do realizacji pełnej wzajemności wizowej w stosownym terminie.

Kanada podjęła starania w celu jaśniejszego przedstawienia swojego procesu weryfikacji wymagań wizowych oraz zaprezentowała dodatkowe informacje na temat progów. Do chwili obecnej nie stwierdzono jednak żadnych postępów w zakresie zniesienia obowiązku wizowego. Komisja proponuje, by w celu wykazania zaangażowania w rozwiązanie przedmiotowej kwestii, skłonić Kanadę do zniesienia obowiązku wizowego wobec jednego lub więcej państw członkowskich UE przed końcem bieżącego roku, oraz do wykazania dalszych konkretnych postępów w kwestii wprowadzania wzajemności w pierwszej połowie 2008 r. W przypadku braku takich postępów można byłoby rozważyć podjęcie stosownych działań wobec Kanady.

Zgodnie z art. 1 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 851/2005, Komisja przedstawi kolejne sprawozdanie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie w terminie do 30 czerwca 2008 r.